

PATENDIAMET

Lisa 1
Kehtestatud Patendiameti peadirektori
19.04.2021 käskkirjaga nr 14-O

Patendiameti arengukava 2021–2025

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
Patendiameti strateegiate peamised väljakutsed.....	3
Missioon, visioon, põhiväärtused.....	3
Missioon: kes me oleme?.....	3
Visioon: kelleks me tahame saada?	3
Põhiväärtused:.....	3
Eesmärgid	4
Eesmärk 1. Leiutiste õiguskaitse on tagatud	4
Eesmärk 1.1. Leiutajad on teadlikud patenteerimise ja kasulike mudelite registreerimise võimalustest, kasutades neid võimalusi parimal viisil.....	4
Eesmärk 1.2. Patentide ja kasulike mudelite avalduste menetlemiseks kuluv aeg lüheneb	4
Eesmärk 1.3. Leiutiste menetlustarkvara on välja töötatud ja seda kasutatakse parimal viisil	5
Eesmärk 1.4. Rahvusvaheline koostöö.....	5
Eesmärk 2. Kaubamärgi ja tööstusdisainlahenduse õiguskaitse on tagatud	5
Eesmärk 2.1. Ettevõtjad ja loojad on teadlikud kaubamärgi ja tööstusdisainlahenduse registreerimise võimalustest, kasutades neid võimalusi parimal moel	5
Eesmärk 2.2. Kaubamärgi registreerimise avalduste menetlusaeg lüheneb	6
Eesmärk 2.3. Rahvusvaheline koostöö.....	6
Eesmärk 3. PA viib Vabariigi Valitsuse poliitikat tõhusalt ellu autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdkonnas.....	7
Eesmärk 3.1. Avalikud mäluasutused ja ERR on oma kogus olevate teoste orbesteoks tunnistamise ja orbesteoste vaba kasutamise võimalustest teadlikud ning kasutavad neid võimalusi tõhusalt ära	7
Eesmärk 3.2. Tagatud on loomesektori vajadustele vastav ja tõhus võimalus autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õigustega seonduvate vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks	7
Eesmärk 3.3. KEODE tegevus oma liikmete õiguste teostamisel on seaduslik ja läbipaistev.....	8
Eesmärk 3.4. PA on tunnustatud ja hea koostööpartner autoriõiguse valdkonnas nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt	8
Eesmärk 3.5. Ühiskonna liikmed, sh loomeinimesed ja ettevõtjad on autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitsest teadlikud ning oskavad nende õigustega oma tegevuses arvestada	8
Eesmärk 4. PA on töötajasõbralik organisatsioon ja usaldusväärne koostööpartner.....	9

Sissejuhatus

Patendiameti arengukava (edaspidi arengukava) on Justiitsministeeriumi (edaspidi JM) valitsemisalas tegutseva Patendiameti (edaspidi PA) pikaajaline plaan. PA on tööstusomandi õiguskaitsse valdkonnas täidesaatvat riigivõimu teostav ja Vabariigi Valitsuse poliitikat ellu viiv valitsusasutus. PA põhiülesanded on tööstusomandi esemetele õiguskaitsse andmine riigi nimel ning avalikkuse teavitamine õiguskaitsse andmisest ja selle kehtivusest; osalemine oma tegevusvaldkonda puudutavate õigusaktide väljatöötamisel ning ettepanekute tegemine nende muutmiseks ja täiendamiseks; osalemine oma tegevusvaldkonnaga seotud poliitika, strateegiate ja arengukavade väljatöötamisel, oma tegevusvaldkonnaga seotud projektide ettevalmistamine ja elluviimine, sealhulgas osalemine rahvusvaheliste projektide ettevalmistamisel ja läbiviimisel; osalemine oma tegevusvaldkonda puudutavate rahvusvaheliste organisatsioonide ja nende töögruppide töös.

Alates 2021. aasta 1. aprillist laienesid PA ülesanded ka autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdkonnale.

Arengukava periood on 2021–2025. Arengukava on ühtne ja terviklik dokument vajalikest tegevustest PA eesmärkide saavutamiseks. Dokumendis on sõnastatud visioon, missioon, põhiväärtused ja neli strateegilist eesmärki, indikaatorid ning eesmärkide saavutamiseks vajalikud tegevused. Eesmärkide saavutamist hinnatakse indikaatorite alusel.

Arengukava ajakohastatakse vähemalt kord aastas (esimene kvartal). Üle vaadatakse nii strateegilised eesmärgid kui nende saavutamist toetavad abinõud ning täpsustatakse tegevused. Arengukavas kirjeldatakse tegevusi üldisemal tasemel viieaastases perioodis, konkreetsemad tegevused kirjeldatakse iga-aastases tööplaanis.

Patendiameti strateegiate peamised väljakutsed

- e-teenuste tagamine tööstusomandi õiguskaitses taotlemiseks ja registritoimingute tegemiseks ning täielik üleminek elektroonsele menetlusele;
- rahvusvahelise ja Eesti-sisese võrgustiku arendamine;
- tööstusomandi õiguskaitses otsuste ja menetluse kvaliteedi tagamine (vähe rahuldatud kaebusi);
- menetluste tõhususe kasv ja keskmise menetlusaja lühendamine;
- professionaalne ja kiire teenindus ning kliendisõbralikkuse kasv;
- taotluste arvu kasv tänu teadlikkuse suurendamisele tööstusomandi kaitses valdkonnast;
- töötajate kvalifikatsiooni pidev tõstmine ning intellektuaalomandi kompetentsikeskuseks kujunemine.

Missioon, visioon, põhiväärtused

Missioon: kes me oleme?

PA on valitsusasutus, kes annab Eestis tööstusomandile õiguskaitses. Nõustame ettevõtjaid ja leiutajaid ning tõstame avalikkuse teadlikkust intellektuaalomandist, et edendada innovatsiooni ja majandust ning elavdada teaduse ja ettevõtluse koostööd.

Visioon: kelleks me tahame saada?

Aastaks 2026 oleme intellektuaalse omandi kompetentsi keskus Eestis

(intellektuaalne omand = Patendiamet)

Patendiameti visioon on saada intellektuaalomandi kompetentsi keskuseks, kust igaüks saab abi ja nõu nii leiutiste, kaubamärkide, tööstusdisaini kui ka autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste alal. Tahame olla uuendusmeelne ja tunnustatud teenäitaja oma valdkonnas, innustades inimesi kasutama võimalusi saada oma loomingule õiguskaitses ning toetades neid oma õiguste teostamisel ja kaitsmisel.

Põhiväärtused:

- asjatundlikkus
oleme pädevad, põhjalikud ja järjepidevad, sest langetame otsuseid Eesti Vabariigi nimel. Väärtustame tarkust ja laia silmaringi ning oleme töökad ja õpihimulised, et olla oma valdkonnas jätkuvalt kompetentsed;
- usaldusväärsus
oleme oma töös ausad, erapooletud, kohusetundlikud ja täpsed, järgides seadusi ja langetades otsuseid avatult;
- uuendusmeelsus
tahame ennast arendada ning oleme oma töös vastuvõtlikud uuendustele ja kritikale, et PA saaks olla tulemuslik ja innovatiivne;
- sõbralikkus
oleme abivalmid ja hoolivad, toetame ja austame oma kolleege ning teeme igakülgset koostööd klientidega, töötame kiirelt ja suhtleme selgelt.

Eesmärgid

Eesmärk 1. Leiutiste õiguskaitsse on tagatud

Teadus- ja arendustegevust peetakse majanduskasvu ja tootlikkuse peamiseks taganttõukajateks. Vabariigi Valitsus on tõstnud teadus- ja arendustegevuse rahastuse 1%ni SKTst. Loomulik on eeldada, et seoses sellega peab suurenema ka leiutiste taotluste arv.

Eesmärk 1.1. Leiutajad on teadlikud patenteerimise ja kasulike mudelite registreerimise võimalustest, kasutades neid võimalusi parimal viisil

Indikaator 1: viia patentide ja kasulike mudelite arv Eestis 2025. aastaks 150ni (aastas).

Indikaator 2: 2025. aastal on Eesti päritolu registreeritud patentide ja kasulike mudelite arv (aastas) maailmas (WIPO andmetel) 150.

	2021	2022	2023	2024	2025
Patentide ja kasulike mudelite (registrisse kantud) arv Eestis	80	100	120	140	150
Eesti leiutajate poolt registreeritud patentide ja kasulike mudelite arv maailmas	110	120	130	140	150

Tegevused

- 1) teavitustöö: seminarid, infokirjad, teabepäevad;
- 2) patentide ja kasulike mudelite kaitsmist puudutava olulise, ajakohase ja arusaadava info kättesaadavuse tagamine PA veebilehel;
- 3) koostöö leiutajate, ettevõtete ja patendivolinikega;
- 4) koostöö ülikoolide ning teiste õppe- ja teadusasutustega;
- 5) leiutajate ja ettevõtjate nõustamine, sh tasuta konsultatsioonid;
- 6) Euroopa patendivõrgustiku (EPN) raames tasuliste standard- ja eriotingute tegemine EPO haldusnõukogu dokumendi CA/123/06 alusel.

Eesmärk 1.2. Patentide ja kasulike mudelite avalduste menetlemiseks kuluv aeg lüheneb

Indikaator 1: patenditaotluste keskmise menetlusaja viimine 24 kuuni 2025. aastaks.

Indikaator 2: kasuliku mudeli taotluste keskmise menetlusaja viimine 12 kuuni 2025. aastaks.

Indikaator 3: tehnikataseme otsingu tulemuse edastamine taotlejale kuni kuue kuu jooksul alates taotluse esitamisest 2025. aastaks.

Tegevused

- 1) protsesside optimeerimine;
- 2) taotlejate nõustamine;
- 3) infosüsteemide arendamine ja parem rakendamine;
- 4) ettepanekute tegemine seadusandluse ajakohastamiseks koostöös JMiga (muu hulgas seoses üleminekuga leiutiste elektroonilisele menetlussüsteemile);
- 5) kaebuste ja vaidlustusavalduste tõhus ja kvaliteetne menetlemine tööstusomandi apellatsioonikomisjonis.

Eesmärk 1.3. Leiutiste menetlustarkvara on välja töötatud ja seda kasutatakse parimal viisil

Indikaator: leiutiste menetlustarkvara on 2025. aastaks välja arendatud ja tänapäevastatud.

Tegevused

- 1) patendi, kasuliku mudeli, Eestis jõustatud Euroopa patendi, mikrolülituse topoloogia ja täiendava kaitse taotlemise ning nendega seotud registratoimingute teenuste kasutuselevõtuks luuakse iseteeninduskeskkond. Töö hõlmab kirjavahetuse mooduli loomist, maksete funktsionaalsuse täiendamist, nõuete arvestamise programmiga (NAP) liidestamist, menetluse jälgimise funktsionaalsuse loomist;
- 2) menetlustarkvara Back Office arendusprojekti elluviimine, mille tulemuseks on üleminek paberivabale menetlusele. Arendusprojekt hõlmab patendi, kasuliku mudeli, Eestis jõustatud Euroopa patendi, mikrolülituse topoloogia ja täiendava kaitse taotluste menetluse elektroonsete toimikute ning töövoogude realiseerimist menetlustarkvaras, iseteeninduskeskkonna ja menetlustarkvara vahelise liidestuse ning muude vajalike funktsionaalsuste (riigilõivude edastamine EPOle, IPC ja CPC klassifikatsioonide uuendamine, andmevahetusteenused Euroopa Patendiametiga) loomist. Samuti liidestatakse loodav süsteem X-tee teenustega;
- 3) avalike päringute portaali loomine patendi, kasuliku mudeli, Eestis jõustatud Euroopa patendi, mikrolülituse topoloogia ja täiendava kaitse andmete otsinguks ning avaandmete teenused.

Eesmärk 1.4. Rahvusvaheline koostöö

Indikaator: PA on tunnustatud koostööpartner teiste riikide intellektuaalomandi kaitse ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonide seas

Tegevused

- 1) koostöö, andmevahetus ja konsultatsioonid rahvusvaheliste organisatsioonidega (sh IT-projektid koos EPO ja WIPOga);
- 2) koostöö, andmevahetus ja konsultatsioonid teiste riikide (eelkõige Balti- ja Põhjamaade) intellektuaalse omandi kaitse ametitega.

Eesmärk 2. Kaubamärgi ja tööstusdisainlahenduse õiguskaitses on tagatud

Eesmärk 2.1. Ettevõtjad ja loojad on teadlikud kaubamärgi ja tööstusdisainlahenduse registreerimise võimalustest, kasutades neid võimalusi parimal moel

Indikaator 1: kaubamärkide ja tööstusdisainlahenduste arv (aastas) Eestis

	2021	2022	2023	2024	2025
kaubamärk	1450	1490	1530	1580	1630
disain	40	40	45	45	45

Indikaator 2: Eesti päritolu kaubamärkide ja tööstusdisainlahenduste arv (aastas) EUIPOs

	2021	2022	2023	2024	2025
kaubamärk	720	750	780	810	840
disain	175	180	190	200	210

Tegevused

- 1) teavitustöö: seminarid, infokirjad, teabepäevad;
- 2) kaubamärkide ja tööstusdisainilahenduste registreerimist puudutava olulise, ajakohase ja arusaadava info kättesaadavuse tagamine PA veebilehel;
- 3) kasutajatele lihtsa ja kiire registreerimismenetluse tagamine, sh kaubamärkide registreerimiseks kiirendatud menetluse teenuse pakkumine;
- 4) koostöö ettevõtjate ja ettevõtlusorganisatsioonidega (EAS, Kaubandus- Tööstuskoda, *start-up*'e koordineerivad asutused jne), patendivolinikega;
- 5) ettevõtjate nõustamine, sh tasuta konsultatsioonid.

Eesmärk 2.2. Kaubamärgi registreerimise avalduste menetlusaeg lüheneb

Indikaator: riigisisese ja rahvusvahelise kaubamärgi registreerimise avalduse keskmine menetlusaeg lüheneb aastaks 2025 kahe kuuni.

Tegevused

- 1) protsesside optimeerimine;
- 2) taotlejate nõustamine;
- 3) infosüsteemide arendamine;
- 4) ettepanekute tegemine seadusandluse ajakohastamiseks koostöös JMiga;
- 5) kaebuste ja vaidlustusavalduste tõhus ja kvaliteetne menetlemine tööstusomandi apellatsioonikomisjonis.

Eesmärk 2.3. Rahvusvaheline koostöö

Indikaator: PA on tunnustatud koostööpartner teiste riikide intellektuaalomandi kaitse ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonide seas.

Tegevused

- 1) koostöö, andmevahetus ja konsultatsioonid rahvusvaheliste organisatsioonidega sh (IT projektid koos EUIPO ja WIPOga);
- 2) koostöö, andmevahetus ja konsultatsioonid teiste riikide (eelkõige Balti- ja Põhjamaade) intellektuaalse omandi kaitse ametitega.

Eesmärk 3. PA viib Vabariigi Valitsuse poliitikat tõhusalt ellu autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdkonnas

Eesmärk 3.1. Avalikud mäluasutused ja ERR on oma kogus olevate teoste orbeoseks tunnistamise ja orbeoste vaba kasutamise võimalustest teadlikud ning kasutavad neid võimalusi tõhusalt ära

Indikaator 1: avalike mäluasutuste arv Eestis, kes orbeoseid kasutavad, tõuseb 2026. aastaks vähemalt kolmeni.

Indikaator 2: Eesti avalike mäluasutuste ja ERRi kogudes olevate orbeoste arv EUIPO andmebaasis kasvab.

Tegevused

- 1) orbeose staatust käsitleva info vahendamine Eestis, sh orbeoste edastamine EUIPO andmebaasi;
- 2) avalike mäluasutuste ja ERRi teavitamine orbeoste vaba kasutamise võimalusest ja teose orbeoseks tunnistamise tingimustest, sh info edastamine EUIPO pakutavate koolituste ja juhendmaterjalide kohta;
- 3) koostöös avalike mäluasutustega ja ERRiga orbeoste kasutamist raskendavate probleemide tuvastamine ja lahenduste kaardistamine (nt võimaliku juhendmaterjali koostamine hoolika otsingu tegemise kohta).

Eesmärk 3.2. Tagatud on loomesektori vajadustele vastav ja tõhus võimalus autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õigustega seonduvate vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks

Indikaator: autoriõiguse komisjonis lahendatavate vaidluste arv aastas tõuseb 2026. aastaks vähemalt kümneni.

Tegevused

- 1) autoriõiguse komisjoni tegevuse korraldamine ja selleks vajalike tingimuste tagamine;
- 2) õiguste omajate ja teiste võimalike kasutajate teavitamine autoriõiguse komisjonis vaidluste lahendamise võimalusest;
- 3) koostöö JMiga autoriõiguse komisjoni ülesannete, ülesehituse ja menetluskorra ülevaatamisel ja vajadusel ajakohastamisel, kaasates kollektiivse esindamise organisatsioonid (edaspidi KEOd) ja loomeliidud.

Eesmärk 3.3. KEODE tegevus oma liikmete õiguste teostamisel on seaduslik ja läbipaistev

Indikaator 1: riikliku järelevalve käigus tuvastatud rikkumiste arv on alates 1. aprillist 2021 kuni aastani 2026 langustrendis.

Indikaator 2: PAle KEODE tegevuse kohta esitatud kaebuste arv on alates 1. aprillist 2021 kuni aastani 2026 langustrendis.

Tegevus: alates 2021. aasta 1. aprillist riiklik järelevalve KEODE tegevuse üle autoriõiguse seaduses sätestatud korras.

Eesmärk 3.4. PA on tunnustatud ja hea koostööpartner autoriõiguse valdkonnas nii riigisisesele kui ka rahvusvahelisele

Indikaator: PA usaldusväärsus partnerite seas vastavalt Turu-uuringute AS küsitlusele on 2025. aastaks 70%.

Tegevused

- 1) koostöö KEODE ja loomeliitudega ning ettevõtjatega, tagamaks PA autoriõiguse valdkonna teenuste vastavus õiguste omajate ja kasutajate vajadustele;
- 2) koostöö teiste riikide, eelkõige Põhjamaade patendiametitega või intellektuaalomandi keskustega autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste küsimustes;
- 3) koostöö EUIPOga autoriõiguse küsimustes, sh seoses orbeoste kasutamisega;
- 4) koostöö JMiga Eesti esindamisel WIPO autoriõigusega tegelevates komiteedes.

Eesmärk 3.5. Ühiskonna liikmed, sh loomeinimesed ja ettevõtjad on autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitsest teadlikud ning oskavad nende õigustega oma tegevuses arvestada

Indikaator: minimaalselt kolm korda aastas on avalikel üritustel tutvustatud autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitsega seonduvaid teemasid.

Tegevused

- 1) PA veebilehe täiendamine olulisema infoga autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta ning selle info pidev ajakohastamine;
- 2) loomeinimestele ja ettevõtjatele seminaride ja töötubade korraldamine olulistel ja aktuaalsetel autoriõiguse valdkonna teemadel;
- 3) loomeinimeste ja ettevõtjate vajaduspõhine nõustamine autoriõiguse valdkonnas.

Eesmärk 4. PA on töötajasõbralik organisatsioon ja usaldusväärne koostööpartner

Indikaator 1: teenistujate rahulolu näitaja paraneb.

Indikaator 2: organisatsiooni usaldusväärsus on institutsioonide usaldusväärsuse pingereas 70%.

Tegevused

- 1) paindliku tööaja võimaldamine, kaugtöö võimaldamine, töövahendite kättesaadavuse tagamine;
- 2) konkureeriva palga ja motivatsioonisüsteemi tagamine;
- 3) rahastamismudeli kaasajastamine koostöös JMiga;
- 4) tõhus koostöö patendivolinikega (sh ümarlauad, teabevahetus, koostöö Patendivolinike Koja juhatusel);
- 5) tõhus koostöö teiste riikide intellektuaalomandiametitega, sh igapäevane infovahetus, kogemuste jagamine, regionaalsed koostöövõrgustikud (eelkõige Põhja-Balti koostöö);
- 6) organisatsiooni ja intellektuaalomandi kaitse võimaluste tutvustamine Eestis.